

www.e-rara.ch

Johann. Amos Comeni Eruditionis scholasticae janua, rerum & linguarum structuram externam exhibens

Comenius, Johann Amos

Schaffhusii, 1656

Stadtbibliothek Schaffhausen

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-79809>

Januae latinae tabula synoptica.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

JANUÆ LINGUÆ LATI- NÆ TABULA SYNOPTICA.

JANUA L. L. habet suum

I. *Introitum*, hoc est, ad transeundam rerum nomen-
claturam invitationem. cap. 1.

II. *Transitum*, per res & actiones

I. *Natura*, ubi spectatur rerum naturalium

A. *Primus ordo*, in elementis. 2.

B. *Progressus*, inter res elementis ortas

a. *Imperfectius*, per solam concretionem, seu

a. *Constantem*, in *Astris*. 3.

b. *Fluxam*, in *meteoris*

Ignis 4.

Aëreis. 5.

Aqueis. 6.

c. *Media constitutione*, in variis *terra* spe-
ciebus. 7.

b. *Perfectius*, per generationem,

a. *Intra terræ viscera*, *mineralium*,

Succorum. 8.

Metallorum. 9.

Lapidum. 10.

b. *In terræ superficie*, *vegetabilium*

In genere, & rudium, 11.

In specie

Her-

Herbarum. 12.

Fruticum. 13.

Arborum. 14.

c. *Extraterram libere se moventium, animalium*

In genere. 15.

In specie

Volatilium. 16.

Natatilium. 17.

Gressilium

Mansuetorum. 18.

Ferarum. 19.

c. *Perfectissime, per divinitatis participationem in homine: cuius*

a. *Nativitas, vitæ cursus, obitus*. 20.

b. *Partes*

1. *Corpus ejusque fabrica*

Exterior, membra. 21.

Interior, partes

Offeæ. 22.

Carneæ. 23.

Humorosa. 24.

2. *Spiritus, ubi de facultate*

Naturali. 25.

Vitali. 26.

Animali. 27.

3. *Anima, seu mens*. 28.

c. *Accidentia præternaturalia, morbi*

Externi 29.

Interni. 30.

C. *Aberrationes, seu monstra*. 31.

2. *Homini*, quæ considerantur in humana industria

A. Res ingeniose tractandi (*philosophia*) artes nimirum

a. *Rudiores, rusticanae*, naturam in vegetatione iuvantes

Horticultura. 32.

Agricultura. 33.

Pecuararia. 34.

b. *Subtiliores, mechanicae*, naturæ opera transformantes; in usus vitæ

a. *Necessarios, scilicet*

Victum

Fruventaceum. 35.

Carneum. 36.

Potulentum. 37.

Amictum. 38.

Habitacula. 39.

b. *Commodos, parando*

1. *Vtensilia domestica*

Argillacea. 40.

Metallica. 41.

Lignea & lineæ. 42.

2. *Instrumenta viatoria*

Pedestria. 43.

Vehicularia. 44.

Navigatoria. 45.

3. *Machinas tractorias.* 46.

c. *Oblectatorios.* 47.

c. *Subtilissima, liberales* humanum animum excolentes. 48. *cujus culturae medium sunt*

a. L.

a. *Libri & bibliotheca*, cum artibus eo spectantibus 49.

b. *Schola*, 50. in quarum suprema, *academia*, decur facultates quatuor

1. *Philosophia*. 51. quæ docet recte

a. *Sapere*, per notitiam

Numerorum, in *arithmetica*. 52.

Mensurarum, in *geometria*. 53.

Ponderum, in *statica*. 54.

Cœli, in *astronomia*. 55.

Terræ, in *geographia*. 56.

Gestorum, in *historia*. 57.

Cogitationum

Præsentium, in *logica*. 58.

Præteritarum, in *mnemonica*. 59.

Futurarum, in *prognostica* 60.

b. *Agere*, hoc est, per virtutem vivere, 61.

Virtus autem est

1. *Directrix*, *prudentia*. 62.

2. *Directa*, erga

A. *Seipsum*

Sedulitas. 63.

Temperantia. 64.

Fortitudo. 65.

B. *Proximum*

Humanitas. 66.

Iustitia. 67.

Benignitas. 68.

C. *Deum*, *pietas*. 69.

3. *Fastigiata*, *constantia*. 70.

c. Loqui

Proprie, grammatica & lexica. 71.

Ornate, rethorica & oratoria. 72.

Modulate, poësis & musica. 73.

2. Medicina. 74.

3. Iurisprudentia. 75.

4. Theologia. 76.

c. Conversatio erudita. 77-

B. Homines dextre regendi, politica, in societate

a. Minore, domestica; cuius

a. Sedes, domus. 78.

b. Membra.

Conjuges. 79.

Parentes & liberi. 80.

Heri & servi. 81.

c. Accidens notabile, mutatio familiae. 82.

b. Majore, urbana, cuius considerantur

Sedes, urbs. 83.

Membra, cives. 84.

Negotia quædam singularia, quantum
ad procurandam

Rerum sufficientiam, mercatura. 85.

Valetudinem, medicina, pharmaco-
pœia, chirurgia. 86.

Tranquillitatem publicam, ubi sunt

a. Iudicia, 87.

b. Recreationes

Convivales, 88.

Ludim

Ludicra. 89.

c. Ritus sepulchrales. 90.

C. *Maxima, principali, cujus*

Sedes, regio. 91.

Membra, princeps cum ordinibus. 92.

Factio insignis, bellum. 93.

C. *Deum devote colendi, religio*

Formata divinitus, in hominis cujusque corde. 94

Deformata in gentilismo, per varios. 95.

Reformata in Iudaismo per Moſen. 96.

Conformata primæ, archetypæ, per Christum. 97.

Transformata denuo ad confusionem, per Mahomedem. 98.

3. Dei: ubi de providentia, ejusque adminiftris angelis. 99.

III. *Exitum, ostendentem horum omnium usum. cap.*

100.

Sin-